

Животна средина
Environment

16 Животна средина Environment

Методолошка објашњења

Methodological explanations 289

ТАБЕЛЕ

TABLES

16.1. Јавни водовод и канализација <i>Public water supply and sewage system</i>	292
16.2. Јавни водовод <i>Public water supply</i>	292
16.3. Јавна канализација <i>Public sewage system</i>	293
16.4. Снабдијевање водом у индустрији, 2014. <i>Water supply in industry, 2014</i>	294
16.5. Коришћење вода у индустрији, 2014. <i>Water utilisation in industry, 2014</i>	296
16.6. Отпадне воде из индустрије, 2014. <i>Waste waters from industry, 2014</i>	297
16.7. Произведени, прикупљени и одложени отпад <i>Generated, collected and disposed waste</i>	298
16.8. Заштићена подручја природе према националним прописима <i>Protected areas of nature according to the national legislative</i>	299
16.9. Међународно проглашена заштићена подручја <i>Internationally designated protected areas</i>	300

ГРАФИКОНИ

GRAPHS

Г-16.1. Захваћене воде у систему јавног водоснабдијевања, хил. м³, 2014. (структуре у %)

Volume of water captured in public water supply, thous. m³, 2014 (structure in %) 300

Г-16.2. Количине отпадних вода из јавне канализације, хил. м³, 2014. (структуре у %)

Volume of waste waters from public sewage system, thous. m³, 2014 (structure in %) 300

ОБЈАВЉИВАЊЕ

Годишње публикације: Јавни водовод, статистичко саопштење

Јавна канализација, статистичко саопштење

Произведени, прикупљени и одложени отпад,
статистичко саопштење

Коришћење и заштита вода од загађивања у индустрији
и рударству, статистичко саопштење

Отпад из производних дјелатности, статистичко
саопштење

Ово је Република Српска

Статистички годишњак Републике Српске

PUBLISHING

Annual publications: *Public water supply, statistical release*

Public sewage system, statistical release

Generated, collected and disposed waste,
statistical release

Use and protection of water against pollution in
industry and mining, statistical release

Waste from production activities, statistical
release

This is Republika Srpska

Statistical Yearbook of Republika Srpska

Методолошка објашњења

ВОДА И КАНАЛИЗАЦИЈА

Извори и методе прикупљања података

Подаци о јавном водоводу и јавној канализацији прикупљају се редовним годишњим извјештајима од јавних комуналних предузећа која управљају јавним водоводом, односно јавном канализацијом. Подаци о коришћењу и заштити вода од загађивања у индустрији прикупљају се годишњим извјештајима које достављају постнови субјекти из подручја: вађење руда и камена, прерађивачка индустрија и производња и снабдевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација. Извјештаји се заснивају на документацији и евиденцији, а тамо где то није могуће на процјени.

Обухватност и упоредивост података

Подаци о јавном водоводу прикупљају се од јавних комуналних предузећа која управљају јавним водоводом, односно баве се сакупљањем, пречишћавањем и дистрибуцијом воде. Подаци нису прикупљани о водоводу који служи искључиво одређеном домаћинству или предузећу.

Подаци о јавној канализацији прикупљају се од јавних комуналних предузећа која управљају канализацијом, односно баве се сакупљањем, транспортом, испуштањем и пречишћавањем отпадних вода. Подаци нису прикупљани о канализацији која служи искључиво одређеном домаћинству или предузећу.

Подаци о коришћењу и заштити вода од загађивања прикупљају се од предузећа чија је претежна дјелатност по Класификацији дјелатности КД БиХ 2010 разврстана у подручја: вађење руда и камена (В), прерађивачка индустрија (С) и производња и снабдевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација (Д), а која користе и испуштају воду, независно од водозахвата и водопријемника отпадних вода. Обухваћене су и индустријске јединице неиндустриских предузећа.

Дефиниције

Јавни водовод је скуп повезаних хидротехничких објекта и постројења, под јединственом управом и контролом, помоћу којих се вода захвата, прикупља, пречишћава и дистрибуира корисницима.

Дужина главног довода је дужина цијеви за довод воде од каптираног изворишта (водозахвата) до резервоара, односно до уређаја за пречишћавање воде за пите или, уколико резервоар не постоји, од изворишта до првог крака разводне мреже.

Дужина разводне мреже је дужина водоводне мреже која се пружа од резервоара до мјesta потрошње, без дужине приклучака и мреже по кућама.

Јавна канализација је систем канала, односно цијеви за одвођење отпадних и атмосферских вода из насеља.

Дужина сабирне канализационе мреже је дужина затворених уличних канала, односно цијеви за одвођење отпадних и атмосферских вода из насеља, без приклучака и мреже по кућама.

Главни колектор је сабирни канал који одводи отпадне воде из једног дијела или цијelog насеља до уређаја за пречишћавање воде или водопријемника.

Methodological explanations

WATER AND SEWAGE

Sources and methods of data collection

Data on public water supply and public sewage system are obtained through regular annual reports submitted by public municipal enterprises which run public water supply system that is, public sewage system. Data on water utilisation and protection against pollution in industry are collected through annual reports submitted by business entities from sections: mining and quarrying, manufacturing and electricity, gas, steam and air-conditioning production and supply. Reports are based on records and documentation, and where it was not possible on estimates.

Coverage and comparability of data

Data on public water supply system are collected from public municipal services which run public water supply system, that is collect, purify and distribute water. Data on private water supply system which serve household or enterprise exclusively, were not collected.

Data on public sewage system are collected from public municipal services which run public sewage system, that is collect, transport, discharge and purify waste waters. Data on private sewage system which serve household or enterprise exclusively, were not collected.

Data on utilisation and protection of water against pollution in industry were collected from enterprises whose principal activity according to the Classification of Economic Activities KD BiH 2010 is classified into the following sections: Mining and quarrying (B), Manufacturing (C) and Electricity, gas, steam and air-conditioning production and supply (D), and which use and discharge waters, irrespective of water capture and recipient of waste waters. Industrial units of non-industrial enterprises are also included.

Definitions

Public water supply system is group of connected hydrotechnic objects and plants, under unique management and control, which are used to capture, collect, purify and distribute water to consumers.

Length of water mains comprises the length of water supply pipes from water capture to reservoir, that is equipment for drinking water purification or from water capture to the first branch of the distributive network, if there is no reservoir.

Distributive network length comprises the water supply network length leading from the reservoirs to the consumption place, excluding the length of connections and networks within households.

Public sewage system is network of sewers and drains for drainage of waste and atmospheric waters from settlements.

Collecting sewage network length comprises the length of captive street sewers and drains for drainage of waste and atmospheric water from settlements, excluding the length of connections and networks within households.

Main sewer is collecting canal which drains waste waters from one part or whole settlement to the water purification plant or the recipient.

Коришћене воде су воде (свеже и претходно коришћене у другим пословним субјектима) које су предузети у току извјештајне године користила за технолошки процес, за покретање турбина у хидроелектранама, за санитарне потребе и остале намјене.

Отпадне воде су воде које се послије коришћења третирају као отпадне и које се одводе до уређаја за пречишћавање или се испуштају у земљу, подземне или површинске воде. У отпадне воде нису укључене атмосферске воде и проточне воде из хидроелектрана.

Пречишћене (третиране) воде су отпадне воде које су прошле процес примарног, секундарног и/или терцијарног третирања у циљу задовољења еколошких стандарда прије испуштања.

ОТПАД

Извори и методе прикупљања података

Подаци о комуналном отпаду добијени су на основу редовних годишњих извјештаја о прикупљеном и одложеном отпаду које подносе комунална предузећа која се баве прикупљањем и одвозом отпада, као и предузећа која управљају депонијама и одлагалиштима отпада. Извјештаји се заснивају на документацији и евиденцији, а тамо где то није могуће на пројекти.

Подаци о отпаду из производних дјелатности прикупљају се годишњим извјештајима које достављају пословни субјекти из подручја: вађење руда и камена, прерадничка индустрија и производња и снабдијевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација.

У складу са препорукама и стандардима садржаним у европској Регулативи о статистици отпада (WStatR) број 2150/2002, подаци о насталом отпаду прикупљају се и представљају по економским дјелатностима (агрегираним тамо где постоји потреба) и врсти отпада. Опасни и неопасни отпад класификован је према шифрама Европског статистичког каталога отпада (EWC-Stat).

Обухватност и упоредивост података

Извјештајима о прикупљеном и одложеном отпаду обухваћена су комунална предузећа која се баве прикупљањем, транспортом и одлагањем отпада, као и предузећа која управљају депонијама и одлагалиштима отпада.

Подаци о отпаду из производних дјелатности прикупљају се од предузећа чија је претежна дјелатност по Класификацији дјелатности КД БиХ 2010 разврстана у подручју: вађење руда и камена (B), прерадничка индустрија (C) и производња и снабдијевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација (D), а која имају десет и више запослених.

Дефиниције

Отпад представља све материје или предмете које ималац отпада одлаже, намјерава или мора одложити у складу са једном од категорија наведених у Правилнику о категоријама отпада са каталогом („Службени гласник Републике Српске, број 39/05“).

Комунални отпад подразумијева отпад из домаћинства, као и други отпад који је због своје природе или састава сличан отпаду из домаћинства.

Used waters are waters (fresh or previously used by other business entities) used by enterprises during the reporting year, for technological processes, to start turbines in hydro power plants, or for sanitary or other purposes.

Waste waters are waters which are, after use, treated as waste water and transported to the purification plant or discharged into land, underground or surface water. Waste waters do not include atmospheric water and running water from hydroelectric power plants.

Purified (treated) waters are waste waters treated through primary, secondary or tertiary processes, in order to meet ecological standards before being discharged.

WASTE

Sources and methods of data collection

Data on municipal waste were provided through regular annual reports on collected and disposed waste which were submitted by municipal services that are engaged in collection and transport of waste, as well as by enterprises which run landfills and waste disposal sites. Reports are based on records and documentation, and where it is not possible on estimates.

Data on waste from production activities are collected through the annual reports submitted by business entities from sections: mining and quarrying, manufacturing and electricity, gas, steam and air-conditioning production and supply.

In accordance with recommendations and standards comprised in the European Regulation (EC) No 2150/2002 on Waste Statistics, data on generated waste are collected and presented broken down into economic activities (which are aggregated where necessary) and types of hazardous and non-hazardous waste. Hazardous and non-hazardous waste is classified according to the European Waste Catalogue for Statistics (EWC-Stat).

Coverage and comparability of data

Reports on collected and disposed waste cover all municipal enterprises that are engaged in collection, transport and disposal of waste, as well as enterprises that run landfills and waste disposal sites.

Data on waste from production activities were collected from enterprises whose principal activity, according to the Classification of economic activities KD BiH 2010, is classified into the following sections: Mining and quarrying (B), Manufacturing (C) and Electricity, gas, steam and air-conditioning production and supply (D).

Definitions

Waste is any substance or object which is disposed, intended to be or must be disposed by its owner or possessor in accordance with one of the waste categories listed in The Regulation on waste categories with the catalogue (Official Gazette of Republika Srpska, No. 35/09)

Municipal waste is waste from households and other waste which is by its nature or composition similar to waste from households.

Произведени отпад представља процјену укупне количине комуналног отпада и одређује се на основу податка о количини отпада прикупљеног јавним одвозом, процента становништва обухваћеног јавним одвозом отпада и процјени броја становника у извјештајној години.

Прикупљање отпада је дјелатност систематског прикупљања и, по могућности, сортирања отпада у циљу олакшања будућег третмана.

Одлагање отпада је активност која има за циљ коначно забрињавање отпада који се не може или не намјерава поново употребити.

Опасни отпад значи сваки отпад који је утврђен посебним прописом и који има једну или више карактеристика датих у подзаконском акту који доноси министар надлежан за заштиту животне средине, које проузрокују опасност по здравље људи и животну средину, као и онај отпад који је наведен у Каталогу отпада као опасни и регулисан посебним прописима.

ЗАШТИЋЕНА ПОДРУЧЈА ПРИРОДЕ

Извори и методе прикупљања података

Подаци о заштићеним подручјима природе преузети су од Републичког завода за заштиту културно-историјског и природног наслеђа.

Дефиниције

Заштићена подручја природе су природне вриједности проглашене заштићеним од тијела утврђеног Законом о заштити природе („Службени гласник Републике Српске, број 113/08“) и уписане у Регистар заштићених природних добара, а односно се на заштитне категорије укључујући и водене површине у њиховом саставу, заштићене минерале и фосиле, те заштићене врсте биљака, гљива и животиња.

Строги резерват природе је строго заштићено подручје издвојено због заштите биолошке разноликости и/или геолошких и геоморфолошких карактеристика, где су посјећивање, коришћење простора и други утицаји човјека на простор строго контролисани и ограничени. Тако заштићена подручја могу служити као незамјењива референтна подручја за научна истраживања.

Посебни резерват је подручје копна од нарочитог значаја због своје јединствености, ријеткости и препрезентативности, присуства ријетких или угрожених врста, од нарочитог значаја и намјене.

Национални паркови су подручја посебних природних вриједности и својства од еколошког, научног, културног, историјског, образовног, здравствено-рекреативног и туристичког значаја, која карактерише присуство препрезентativних биолошких, геоморфолошких, геолошких и хидролошких појава и процеса, станишта и врста од посебног значаја, и припадајућих културно-историјских вриједности.

Споменик природе је појединачни неизмјењени дио или група дјелова живе или неживе природе, који има еколошку, научну, естетску или вислатно-образовну вриједност, због своје ријеткости, природних, препрезентативних или естетских особина.

Заштићена подручја за управљање ресурсима су подручја која имају естетску, стилску, умјетничку, културно-историјску, еколошку или научну вриједност и која могу бити: вјештачки формирани засади или појединачна стабла, групе стабала или живе природњачке збирке успостављене ради очувања гено-фонда.

Generated waste refers to estimation of the total amount of municipal waste, and it is based on the amount of waste collected by public waste removal services, percentage of population served by public waste removal services and estimated number of citizens in Republika Srpska in the reporting year.

Waste collection is an activity of systematic collection and, if possible, sorting of waste in order to make further waste treatment easier.

Waste disposal is an activity aimed at final treatment of waste which cannot be or is not intended to be recovered.

Hazardous waste refers to any waste regulated by a separate regulation, which has one or more characteristics provided in the by-law passed by the Minister of Environment, and which constitutes a danger to human health and environment, as well as waste listed as hazardous in the Waste Catalogue and regulated by special regulations.

PROTECTED AREAS OF NATURE

Sources and methods of data collection

Data on protected areas of nature were taken over from the Republic Institute for Protection of Cultural, Historical and Natural Heritage.

Definitions

Protected areas of nature are natural values proclaimed as protected by a body authorised through the Law on Nature Protection („Official Gazette of Republika Srpska, No.113/08“) and entered into the Register of protected natural resources, and these refer to protected categories including water surfaces in their composition, protected minerals and fossils, as well as protected species of plants, fungi and animals.

Strict nature reserve is a strictly protected area, demarcated in order to protect the biodiversity and/or geological and geomorphological features, in which visiting, use of space and other human impacts to the area are strictly controlled and limited. Such protected areas may serve as indispensable reference areas for scientific research.

Special reserve is an area of land of special importance due to its uniqueness, rarity and representativeness, presence of rare or endangered species, of special importance and of special purpose.

National parks are areas of special natural values and features of ecological, scientific, cultural, historic, educational, health and recreational and tourist interest, characterised by the presence of representative biological, geomorphological, geological and hydrological phenomena and processes, habitats and species of special significance, and related cultural and historic values.

Natural monument is a separate unchanged part or group of parts of living or non-living nature, which has its own ecological, scientific, aesthetic and educational value, due to its rarity and natural, representative or aesthetic features.

Protected areas of resource management are areas that have aesthetic, stylistic, artistic, cultural and historical, ecological or scientific value, and which include artificially established plantations or individual trees, groups of trees or living natural collections established in order to preserve the genofund.

16.1. Јавни водовод и канализација

Public water supply and sewage system

хил. м³ / thous. m³

	Јавни водовод / Public water supply			Јавна канализација / Public sewage system		
	захваћене количине воде water captured	испоручене количине воде water distributed	водоводна мрежа, km total length of water supply network, km	испуштене отпадне воде discharged wastewater	пречишћене отпадне воде treated wastewater	канализациона мрежа, km total lenght of sewage network, km
2003	99 650	57 864	4 431	33 375	1 496	1 079
2004	100 285	57 110	4 542	36 006	1 280	1 087
2005	95 897	55 818	4 700	36 021	1 227	1 090
2006	98 581	52 364	4 832	30 360	1 219	1 172
2007	99 739	54 157	5 172	34 128	1 142	1 217
2008	98 642	54 135	5 479	31 561	1 208	1 257
2009	96 590	54 645	6 109	32 336	1 198 ¹⁾	1 271
2010	92 828	53 081	6 263	30 240	1 084 ¹⁾	1 304
2011	97 257	55 299	6 372	30 983	959 ¹⁾	1 509
2012	97 293	54 977	6 634	30 299	1 109 ¹⁾	1 553
2013	96 529	55 917	6 697	27 652	1 169 ¹⁾	1 605
2014	95 341	55 290	6 997	27 353	1 193 ¹⁾	1 659

¹⁾ Укупна количина пречишћене воде не обухвата количину отпадне воде која је пречишћена и испуштена у реципијент на подручју ФБиХ.

The total volume of purified waste water does not include the amount of waste water that was treated and discharged into recipient on the territory of Federation of BH.

16.2. Јавни водовод

Public water supply

хил. м³ / thous. m³

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Изворишта воде / Water sources										
УКУПНО / TOTAL	96 663	99 391	100 720	99 601	97 509	93 611	98 223	98 259	97 397	96 078
Укупно захваћене количине воде / Volume of water captured	95 897	98 581	99 739	98 642	96 590	92 828	97 257	97 293	96 529	95 341
Подземне воде / Underground waters	41 138	41 332	41 235	42 116	40 602	36 855	39 304	41 424	42 036	41 955
Извори / Springs	26 982	29 107	31 121	27 707	28 554	26 799	27 998	28 958	28 787	28 311
Водотоци / Watercourses	21 929	24 317	23 558	25 217	23 931	25 945	26 393	23 340	22 305	21 727
Акумулације / Reservoirs	1 883	1 883	1 883	1 886	1 898	1 729	1 816	1 766	1 685	1 526
Језера / Lakes	3 965	1 942	1 942	1 716	1 605	1 500	1 746	1 805	1 716	1 822
Преузете количине воде из других водоводних система / Volume of water taken from other water supply systems	766	810	981	959	919	783	966	966	868	737

Испоручене количине воде / Volume of water distributed

УКУПНО / TOTAL	55 818	52 364	54 157	54 135	54 645	53 081	55 299	54 977	55 917	55 290
Домаћинствима / Households	38 824	36 850	38 653	39 838	40 132	38 919	41 151	42 040	40 471	39 141
Пољопривреди, шумарству и рибарству / Agriculture, forestry and fishing	...	1 164	1 159	1 166	1 214	1 193	1 092	861	855	864
Индустрији / Industry	9 338	7 491	6 466	5 430	5 860	5 485	5 603	4 711	4 446	4 392
Осталим дјелатностима / Other activities	5 735	4 752	5 927	5 858	5 580	5 365	5 302	5 548	4 451	4 255
Другим водоводним системима / Other water supply systems	1 921	2 107	1 952	1 843	1 859	2 119	2 151	1 817	1 947	2 351
Сопствена и остала потрошња ¹⁾ / Own consumption and other uses ¹⁾	...	...	...	...	...	...	...	...	3 747	4 287
Укупни губици воде / Total water losses	40 845	47 027	46 563	45 466	42 864	40 530	42 924	43 282	41 480	40 788

16.2. Јавни водовод

 Public water supply
 (наставак/continued)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	хил. m ³ / thous. m ³
Водоводна мрежа / Water supply network											
Укупна дужина водоводне мреже, km / Total length of water supply network, km	4 700	4 832	5 172	5 479	6 109	6 263	6 372	6 634	6 697	6 997	
Дужина главног довода, km / Length of water mains, km	971	1 016	1 075	1 132	1 132	1 146	1 279	1 319	1 353	1 366	
Дужина разводне мреже, km / Length of distribution network, km	3 729	3 816	4 097	4 347	4 977	5 117	5 093	5 315	5 344	5 631	
Број водоводних прикључака / Number of connecting pipes	189 458	188 734	197 091	203 347	206 479	211 753	219 282	226 476*	235 809*	242 875	
Број уличних хидраната / Number of street hydrants	5 076	5 240	5 401	5 733	5 786	5 880	5 973	6 121	8 465	8 503	

¹⁾ Испирање водоводних цјевовода и канализације, прање резервоара, прање јавних површина, јавне фонтане и други облици ненаплаћене овлашћене потрошње воде.

Rinsing of water pipelines and sewage, cleaning of reservoirs, cleaning of public areas, public fountains and other forms of unbilled authorized water consumption.

16.3. Јавна канализација

Public sewage system

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	хил. m ³ / thous. m ³
Отпадне воде / Waste waters											
УКУПНО / TOTAL	36 021	30 360	34 128	31 561	32 336	30 240	30 983	30 299	27 652	27 353	
Из домаћинства / From households	26 614	22 142	24 953	23 884	24 457	23 228	23 945	23 985	22 022	21 828	
Из пољопривреде, шумарства и рибарства / From agriculture, forestry and fishing	...	295	304	224	853	864	735	438	339	88	
Из индустрије / Form industry	5 300	3 860	4 034	2 861	3 279	2 925	2 921	2 447	2 415	2 592	
Из осталих дјелатности / From other activities	4 107	4 063	4 837	4 592	3 747	3 223	3 382	3 429	2 876	2 844	

Испуштене отпадне воде / Discharged waste waters

УКУПНО / TOTAL	36 021	30 360	34 128	31 561	32 336	30 240	30 983	30 299	27 652	27 353	
Непречишћене воде – свега / Unpurified waters – all	34 794	29 141	32 986	30 353	30 058	28 055	28 860	28 003	25 331	24 976	
У подземне воде / Into ground waters	1 441	1 122	1 204	1 852	1 950	1 321	1 306	2 148	1 633	1 299	
У водотоке / Into watercourses	32 894	27 856	31 623	28 359	27 917	26 564	27 379	25 855	23 698	23 677	
У језера / Into lakes	459	163	159	142	191	170	175	-	-	-	
Пречишћене воде – свега / Purified waters – all	1 227	1 219	1 142	1 208	1 198 ¹⁾	1 084 ¹⁾	959 ¹⁾	1 109 ¹⁾	1 169 ¹⁾	1 193 ¹⁾	
У водотоке / Into watercourses	1 227	1 219	1 142	1 208	1 198 ¹⁾	1 084 ¹⁾	959 ¹⁾	929	946	948	
У језера / Into lakes	-	-	-	-	-	-	-	180	223	245	
Пречишћене воде према поступку пречишћавања – свега / Treated wastewater by treatment – all	1 227	1 219	1 142	1 208	1 198 ¹⁾	1 084 ¹⁾	959 ¹⁾	1 109 ¹⁾	1 169 ¹⁾	1 193 ¹⁾	
Примарним поступком / Primary treatment	-	-	-	-	3	3	-	-	-	-	
Секундарним поступком / Secondary treatment	1 227	1 219	1 142	1 208	1 195	1 081	959	929	946	948	
Терцијарним поступком / Tertiary treatment	-	-	-	-	-	-	-	180	223	245	

Канализациона мрежа / Sewage network

Укупна дужина затворене канализационе мреже, km / Total lenght of sewage network, km	1 090	1 172	1 217	1 257	1 271	1 304	1 509	1 553	1 605	1 659	
Дужина главног колектора, km / Length of main sewer, km	219	230	245	251	251	251	282	286	376	363	
Број канализационих прикључака / Number of sewage connections	86 563	91 389	96 543	101 526	104 324	105 258	109 617	115 774	119 484	131 318	
Број уличних сливника / Number of street drains	11 440	12 042	12 635	12 659	12 830	13 469	9 436	9 654	10 755	10 887	

¹⁾ Укупна количина пречишћене воде не обухвата количину отпадне воде која је пречишћена и испуштена у реципијент на подручју ФБиХ.

The total volume of purified waste water does not include the amount of waste water that was treated and discharged into recipient on the territory of Federation of BH.

16.4. Снабдевање водом у индустрији, 2014.

Water supply in industry, 2014

хил. м³ / thous. m³

	Укупно <i>Total</i>	Из властитог водозахвата <i>From own water supplies</i>				Из јавног водовода <i>From public water supply system</i>	Из других система <i>From other systems</i>
		из подземних вода <i>from underground waters</i>	из извора <i>from springs</i>	из водотока <i>from water courses</i>	из акумулација <i>from reservoirs</i>		
УКУПНО / TOTAL	14 406 925	1 561	25 728	45 627	14 330 652	1 983	1 374
В Вађење руда и камена / Mining and quarrying	9 352	59	82	9 006	105	100	-
05 Вађење угља и лигнита (мрког угља) / Mining of coal and lignite (black coal)	118	27	1	90	-	-	-
07 Вађење руда метала / Mining of metal ores	9 108	-	21	8 905	105	77	-
08 Вађење осталих руда и камена / Other mining and quarrying	126	32	60	11	-	23	-
С Прерадивачка индустрија / Manufacturing	8 465	1 427	249	5 181	32	1 564	12
10 Производња прехрамбених производа / Manufacture of food products	1 200	699	5	-	-	489	7
11 Производња пића / Manufacture of beverages	541	119	30	-	-	392	-
12 Производња дуванских производа / Manufacture of tobacco products	6	-	-	-	-	6	-
13 Производња текстила / Manufacture of textiles	32	-	29	-	-	3	-
14 Производња одјеће / Manufacture of wearing apparel	38	5	-	-	-	33	-
15 Производња коже и производа од коже / Manufacture of leather and related products	49	-	-	-	-	49	-
16 Прерада дрвета и производа од дрвета и плуте, осим намештаја; производња предмета од сламе и плетарских материјала / Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials	104	24	13	2	-	65	-
17 Производња папира и производа од папира / Manufacture of paper and paper products	925	-	-	919	-	6	-
18 Штампање и умножавање снимљених записа / Printing and reproduction of recorded media	11	-	-	-	-	11	-
19 Производња кокса и рафинисаних нафтних производа / Manufacture of coke and refined petroleum products	1 702	347	-	1 243	-	112	-
20 Производња хемикалија и хемијских производа / Manufacture of chemicals and chemical products	124	1	8	98	-	17	-
21 Производња основних фармацеутских производа и фармацеутских препарата / Manufacture of basic pharmaceutical products and pharmaceutical preparations	21	-	-	-	-	21	-
22 Производња производа од гуме и пластичних маса / Manufacture of rubber and plastic products	25	-	4	2	-	19	-
23 Производња осталих производа од неметалних минерала / Manufacture of other non-metallic mineral products	240	45	10	62	32	91	-
24 Производња базних метала / Manufacture of basic metals	2 949	-	150	2 743	-	56	-
25 Производња готових металних производа, осим машина и опреме / Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment	268	175	0	15	-	74	4
26 Производња рачунара, електронских и оптичких производа / Manufacture of computer, electronic and optical products	2	-	-	-	-	2	-
27 Производња електричне опреме / Manufacture of electrical equipment	19	11	-	-	-	7	1
28 Производња машина и опреме, д.н. / Manufacture of machinery and equipment n.e.c.	6	-	-	-	-	6	-
29 Производња моторних возила, приколица и полуприколица / Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers	13	-	-	-	-	13	-

16.4. Снабдијевање водом у индустрији, 2014.

Water supply in industry, 2014

(наставак/continued)

	Укупно Total	Из властитог водозахвата From own water supplies				Из јавног водовода From public water supply system	Из других система From other systems
		из подземних вода from underground waters	из извора from springs	из водотока from water courses	из акумулација from reservoirs		
30 Производња осталних саобраћајних средстава / <i>Manufacture of other transport equipment</i>	27	-	-	-	-	27	-
31 Производња намјештаја / <i>Manufacture of furniture</i>	151	-	-	96	-	55	-
32 Остала прерадивачка индустрија / <i>Other manufacturing</i>	1	-	-	1	-	-	-
33 Поправка и инсталација машина и опреме / <i>Repair and installation of machinery and equipment</i>	11	1	-	-	-	10	-
D Производња и снабдијевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација / <i>Electricity, gas, steam and air-conditioning production and supply</i>	14 389 108	75	25 397	31 440	14 330 515	319	1 362
35 Производња и снабдијевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација / <i>Electricity, gas, steam and air-conditioning production and supply</i>	14 389 108	75	25 397	31 440	14 330 515	319	1 362

16.5. Коришћење вода у индустрији, 2014.
Water utilisation in industry, 2014

хил. м³ / thous. m³

	Укупно Total	За технолошки процес For technological process			За санитарне потребе For sanitary purposes	За остале намјене For other purposes		
		укупно total	од тога / of that					
			за производњу for production	за хлађење for cooling				
УКУПНО / TOTAL	14 406 822	14 404 057	14 392 048	12 009	862	1 903		
B Вађење руда и камена / Mining and quarrying	9 352	9 175	9 175	-	41	136		
05 Вађење угља и лигнита (мрког угља) / Mining of coal and lignite (black coal)	118	90	90	-	2	26		
07 Вађење руда метала / Mining of metal ores	9 108	9 001	9 001	-	30	77		
08 Вађење осталих руда и камена / Other mining and quarrying	126	84	84	-	9	33		
C Прерадничка индустрија / Manufacturing	8 386	6 611	3 032	3 579	499	1 276		
10 Производња прехрамбених производа / Manufacture of food products	1 199	759	585	174	79	361		
11 Производња пића / Manufacture of beverages	541	122	104	18	16	403		
12 Производња дуванских производа / Manufacture of tobacco products	6	1	1	-	5	-		
13 Производња текстила / Manufacture of textiles	32	29	-	29	3	-		
14 Производња одjeће / Manufacture of wearing apparel	38	20	20	-	13	5		
15 Производња коже и производа од коже / Manufacture of leather and related products	49	1	1	-	44	4		
16 Прерада дрвета и производа од дрвета и плуте, осим намјештаја; производња предмета од сламе и плетарских материјала / Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials	104	47	45	2	32	25		
17 Производња папира и производа од папира / Manufacture of paper and paper products	925	919	919	-	6	-		
18 Штампање и умножавање снимљених записа / Printing and reproduction of recorded media	11	5	5	-	6	-		
19 Производња кокса и рафинисаних нафтних производа / Manufacture of coke and refined petroleum products	1 636	1 158	558	600	108	370		
20 Производња хемикалија и хемијских производа / Manufacture of chemicals and chemical products	123	112	24	88	7	4		
21 Производња основних фармацеутских производа и фармацеутских препарата / Manufacture of basic pharmaceutical products and pharmaceutical preparations	21	18	18	-	3	-		
22 Производња производа од гуме и пластичних маса / Manufacture of rubber and plastic products	25	7	3	4	7	11		
23 Производња осталих производа од неметалних минерала / Manufacture of other non-metallic mineral products	240	183	183	-	16	41		
24 Производња базних метала / Manufacture of basic metals	2 946	2 897	477	2 420	48	1		
25 Производња готових металних производа, осим машина и опреме / Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment	269	217	23	194	41	11		
26 Производња рачунара, електронских и оптичких производа / Manufacture of computer, electronic and optical products	2	-	-	-	2	-		
27 Производња електричне опреме / Manufacture of electrical equipment	19	2	2	-	9	8		
28 Производња машина и опреме, д.н. / Manufacture of machinery and equipment n.e.c.	6	1	1	-	3	2		
29 Производња моторних возила, приколица и полуприколица / Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers	13	6	1	5	6	1		
30 Производња осталих саобраћајних средстава / Manufacture of other transport equipment	27	25	-	25	1	1		
31 Производња намјештаја / Manufacture of furniture	142	80	60	20	35	27		
32 Остала прерадничка индустрија / Other manufacturing	1	1	1	-	-	-		
33 Поправка и инсталација машина и опреме / Repair and installation of machinery and equipment	11	1	1	-	9	1		
D Производња и снабдијевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација / Electricity, gas, steam and air-conditioning production and supply	14 389 084	14 388 271	14 379 841	8 430	322	491		
35 Производња и снабдијевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација / Electricity, gas, steam and air-conditioning production and supply	14 389 084	14 388 271	14 379 841	8 430	322	491		

16.6. Отпадне воде¹⁾ из индустрије, 2014.

 Waste waters¹⁾ from industry, 2014

 хиљ. м³ / thous. m³

	Укупно Total	Пречишћене / Purified			Непречишћене / Not purified		
		у земљу <i>into soil</i>	у јавну канализацију <i>into public sewage system</i>	у површи- нске воде <i>into surface waters</i>	у земљу <i>into soil</i>	у јавну канализацију <i>into public sewage system</i>	у површи- нске воде <i>into surface waters</i>
УКУПНО / TOTAL	17 261	126	278	13 819	276	818	1 944
В Вађење руда и камена / Mining and quarrying	9 263	118	-	8 865	50	29	201
05 Вађење угља и лигнита (мрког угља) / Mining of coal and lignite (black coal)	57	-	-	30	-	-	27
07 Вађење руда метала / Mining of metal ores	9 101	88	-	8 835	-	17	161
08 Вађење осталых руда и камена / Other mining and quarrying	105	30	-	-	50	12	13
С Прерадивачка индустрија / Manufacturing	6 163	8	278	3 804	222	689	1 162
10 Производња прехрамбених производа / Manufacture of food products	942	-	245	152	64	327	154
11 Производња пића / Manufacture of beverages	444	-	-	441	1	2	-
12 Производња дуванских производа / Manufacture of tobacco products	6	-	-	-	-	6	-
13 Производња текстила / Manufacture of textiles	32	-	-	-	-	32	-
14 Производња одjeће / Manufacture of wearing apparel	38	-	-	17	3	17	1
15 Производња коже и производа од коже / Manufacture of leather and related products	49	-	-	-	5	44	-
16 Прерада дрвета и производа од дрвета и плуте, осим намјештаја; производња предмета од сламе и плетарских материјала / Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of straw and plaiting materials	96	-	1	-	58	36	1
17 Производња папира и производа од папира / Manufacture of paper and paper products	925	-	-	-	-	1	924
18 Штампање и умножавање снимљених записа / Printing and reproduction of recorded media	11	-	-	-	-	11	-
19 Производња кокса и рафинисаних нафтних производа / Manufacture of coke and refined petroleum products	1 156	-	-	1 153	1	2	-
20 Производња хемикалија и хемијских производа / Manufacture of chemicals and chemical products	106	3	-	88	3	12	-
21 Производња основних фармацеутских производа и фармацеутских препарата / Manufacture of basic pharmaceutical products and pharmaceutical preparations	5	-	5	-	-	-	-
22 Производња производа од гуме и пластичних маса / Manufacture of rubber and plastic products	24	-	-	-	4	18	2
23 Производња осталих производа од неметалних минерала / Manufacture of other non-metallic mineral products	137	3	-	6	38	32	58
24 Производња базних метала / Manufacture of basic metals	1 785	-	-	1 779	-	5	1
25 Производња готових металних производа, осим машина и опреме / Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment	268	1	26	164	9	68	-
26 Производња рачунара, електронских и оптичких производа / Manufacture of computer, electronic and optical products	2	-	-	-	-	2	-
27 Производња електричне опреме / Manufacture of electrical equipment	18	-	-	-	11	7	-
28 Производња машина и опреме, д.н. / Manufacture of machinery and equipment n.e.c.	5	-	-	-	2	3	-
29 Производња моторних возила, приколица и полуприколица / Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers	10	-	-	-	4	6	-

16.6. Отпадне воде¹⁾ из индустрије, 2014.

Waste waters¹⁾ from industry, 2014

(наставак/continued)

хил.³ м³ / thous. m³

	Укупно <i>Total</i>	Пречишћене / Purified			Непречишћене / Not purified		
		у земљу <i>into soil</i>	у јавну канализацију <i>into public sewage system</i>	у површи- нске воде <i>into surface waters</i>	у земљу <i>into soil</i>	у јавну канализацију <i>into public sewage system</i>	у површи- нске воде <i>into surface waters</i>
30 Производња осталих саобраћајних средстава / <i>Manufacture of other transport equipment</i>	2	1	-	-	-	1	-
31 Производња намјештаја / <i>Manufacture of furniture</i>	90	-	-	3	18	48	21
32 Остала прерадивачка индустрија / <i>Other manufacturing</i>	1	-	-	1	-	-	-
33 Поправка и инсталација машина и опреме / <i>Repair and installation of machinery and equipment</i>	11	-	1	-	1	9	-
D Производња и снабдевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација / <i>Electricity, gas, steam and air-conditioning production and supply</i>	1 835	-	-	1 150	4	100	581
35 Производња и снабдевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација / <i>Electricity, gas, steam and air-conditioning production and supply</i>	1 835	-	-	1 150	4	100	581

¹⁾ Из отпадних вода искључене су проточне воде из хидроелектрана
Waste water does not include amount of water used for production of electricity in hydro power plants

16.7. Произведени, прикупљени и одложени отпад
Generated, collected and disposed waste

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	t
Произведени и прикупљени отпад / <i>Generated and collected waste</i>										
Укупно произведено / <i>Total amount of generated waste</i>	...	...	434 041	395 600	392 891	381 185	376 438	388 767	...	¹⁾
Количина произведеног отпада по становнику, kg / <i>Amount of generated waste per capita, kg</i>	...	...	302	276	274	267	263	272	...	¹⁾
Укупно прикупљено / <i>Total amount of collected waste</i>	316 027	323 448	265 850	255 034	263 646	257 716	250 223	235 354	307 537	
Одложени отпад / <i>Disposed waste</i>										
Укупно одложено / <i>Total amount of disposed waste</i>	333 921	335 423	304 046	310 402	306 758	303 777	285 046	250 681	337 415	
Одлагалишта отпада / <i>Waste disposal sites</i>										
Укупан број евидентираних одлагалишта отпада / <i>Number of registered waste disposal sites</i>	40	43	42	42	41	41	41	43	44	

¹⁾ Метод прорачуна није оптимално примењив због поплава у 2014. години
Calculation procedure not optimally applicable due to the floods in 2014

16.8. Заштићена подручја природе према националним прописима
Protected areas of nature according to the national legislative

Назив и категорија <i>Name and category</i>	Општина/град <i>Municipality/city</i>	Категорија IUCN ¹⁾ <i>IUCN category¹⁾</i>	Површина (ha) <i>Area (ha)</i>	Година проглашења ²⁾ <i>Proclamation year²⁾</i>
Строги резервати природе / Strict nature reserves				
Строги резерват природе "Прашума Јањ" / Strict nature reserve "Prašuma Janj"	Шипово / Šipovo	I a	295	2012
Строги резерват природе "Прашума Лом" / Strict nature reserve "Prašuma Lov"	Петровац, Источни Дрвар / Petrovac, Istočni Drvar	I a	297,82	2013
Посебни резервати природе / Special natural reserves				
Посебни резерват природе "Лисина" ³⁾ / Special natural reserve "Lisina" ³⁾	Мркоњић Град / Mrkonjić Grad	I b	560,64	2011
Посебни резерват природе "Громижель" ³⁾ / Special natural reserve "Gromiželj" ³⁾	Град Бијељина / City of Bijeljina	I b	831,33	2011
Национални паркови / National parks				
Национални парк "Сутјеска" / National park "Sutjeska"	Фоча, Гацко, Калиновик / Foča, Gacko, Kalinovik	II	16 052,34	2012
Национални парк "Козара" / National park "Kozara"	Град Приједор, Градишка, Козарска Дубица / City of Prijedor, Gradiška, Kozarska Dubica	II	3 907,54	2012
Споменици природе / Natural monuments or features				
Споменик природе "Пећина Љубачево" / Natural monument "Pećina Ljubačevo"	Град Бања Лука / City of Banja Luka	III	45,45	2008
Споменик природе "Пећина Орловача" / Natural monument "Pećina Orlovača"	Пале / Pale	III	27,01	2011
Споменик природе "Жута буква" / Natural monument "Žuta bukva"	Котор Варош / Kotor Varoš	III	0,5	2012
Споменик природе "Пећина Растуша" / Natural monument "Pećina Rastuša"	Теслић / Teslić	III	11,39	2012
Споменик природе "Јама Ледана" / Natural monument "Jama Ledana"	Рибник / Ribnik	III	28,26	2012
Споменик природе "Ваганска пећина" / Natural monument "Vaganska pećina"	Шипово / Šipovo	III	12	2013
Споменик природе "Пећина Ђатло" / Natural monument "Pećina Đatlo"	Билећа, Гацко / Bileća, Gacko	III	43,42	2013
Споменик природе "Павлова пећина" / Natural monument "Pavlova pećina"	Град Требиње / City of Trebinje	III	13,4	2013
Споменик природе "Гирска пећина" / Natural monument "Girska pećina"	Соколац / Sokolac	III	25,37	2015
Споменик природе "Пећина под липом" / Natural monument "Pećina pod lipom"	Соколац / Sokolac	III	6,1	2015
Споменик природе "Пећина Ледењача" / Natural monument "Pećina Ledenjača"	Фоча / Foča	III	7,4	2015
Подручја за управљање ресурсима / Protected areas with sustainable use of natural resources				
Подручје за управљање ресурсима "Универзитетски град" / Protected areas with sustainable use of natural resources "Univerzitetski grad"	Град Бања Лука / City of Banja Luka	VI	27,38	2012

¹⁾ Међународна унија за заштиту природе / International Union for Conservation of Nature

²⁾ Година доношења акта о проглашењу / The year when the Proclamation Act was passed

³⁾ Подручје под претходном заштитом (уколико постоји опасност да ће подручје бити озбиљно нарушено или уништено уколико се не предузму мјере заштите, ако је покренут поступак за стављање под заштиту или уколико претходни подаци чврсто указују да одређено подручје има својства заштићеног подручја доноси се Рјешење о претходној заштити)

Area under preliminary protection (provided there is a risk of the area being seriously damaged or destroyed unless protection measures are taken, if the procedure to put the area under protection has been initiated or if previous data strongly suggest that certain area has features of a protected area, the Decision on preliminary protection shall be issued).

Извор: Републички завод за заштиту културно-историјског и природног наслеђа
 Source: Republic Institute for Protection of Cultural, Historical and Natural Heritage

16.9. Међународно проглашена заштићена подручја

Internationally designated protected areas

Назив заштићеног подручја Name of protected area	Општина/град Municipality/city	Површина (ха) Area (ha)	Међународна категорија International category
Национални парк "Козара" / National park "Kozara"	Град Приједор, Градишка, Козарска Дубица / City of Prijedor, Gradiška, Kozarska Dubica	3 907,54	члан EUROPARC федерације ¹⁾ member of EUROPARC Federation ¹⁾
Национални парк "Сутјеска" / National park "Sutjeska"	Фоча, Гацко, Калиновик / Foča, Gacko, Kalinovik	16 052,34	члан EUROPARC федерације ¹⁾ member of EUROPARC Federation ¹⁾
Мочварни комплекс Бардача / Močvarni kompleks Bardača	Србац / Srbac	3 500	Рамсарско подручје (бр. 1658) ²⁾ Ramsar area (no. 1658) ²⁾

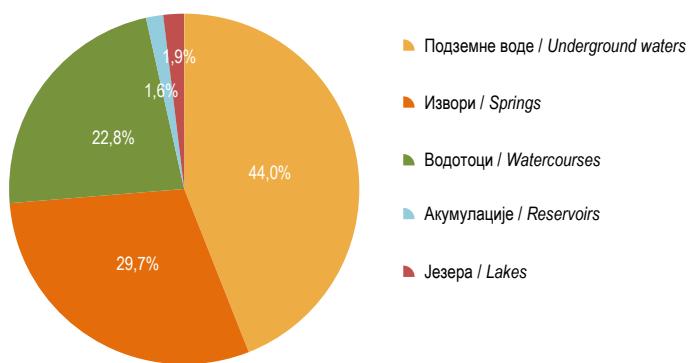
¹⁾ Професионална организација за заштићена подручја Европе. Основана је 1973. године под службеним називом „Федерација националних паркова и паркова природе у Европи“.

Professional organisation for protected areas in Europe. It was established in 1973, under the official name "Federation of Nature and National Parks of Europe".

²⁾ Рамсарска конвенција о заштити влажних станишта од међународног значаја
The Ramsar Convention on Wetlands of International Importance

Извор: Републички завод за заштиту културно-историјског и природног наслеђа
Source: Republic Institute for Protection of Cultural, Historical and Natural Heritage

Г-16.1. Захваћене воде у систему јавног водоснабдијевања, хиљ. м³, 2014. (структуре у %)
Volume of water captured in public water supply, thous. m³, 2014 (structure in %)

Г-16.2. Количине отпадних вода из јавне канализације, хиљ. м³, 2014. (структуре у %)
Volume of waste waters from public sewage system, thous. m³, 2014 (structure in %)

